

Vergaderjaar 2018–2019

35 183

Informele Voorzittersbijeenkomst inzake de huidige situatie in Europa en het verbeteren van interparlementaire samenwerking

A/ Nr. 1

VERSLAG VAN EEN INFORMELE VOORZITTERSBIJEENKOMST

Vastgesteld 9 april 2019

Op 24-25 maart 2019 heeft een informele bijeenkomst plaatsgevonden tussen de Voorzitters van de parlementen in België, Nederland en Luxemburg, het Benelux-parlement en de parlementen van Tsjechië, Slowakije, Polen en Hongarije (Visegrad 4, V4), op uitnodiging van het Slowaakse voorzitterschap van de V4. De Voorzitters werden uitgenodigd om in informele setting te spreken over de huidige situatie in Europa en het verbeteren van interparlementaire samenwerking. Vanuit het Nederlandse parlement nam een delegatie deel, bestaande uit het lid Backer, Vicevoorzitter van de Eerste Kamer, het lid Veldman, voorzitter van de vaste Kamercommissie van Europese Zaken in de Tweede Kamer, en mevrouw Timmer, parlementair vertegenwoordiger van de Staten-Generaal in de EU.

De delegatie brengt als volgt verslag uit van dit werkbezoek.

Het doel van de bijeenkomst was het meer open maken van de V4 naar de andere nationale parlementen in Europa toe. Eerder is gesproken met de Voorzitters van de Duitse en Franse parlementen en binnenkort zullen de Voorzitters van de Baltische staten ook uitgenodigd worden. Daarnaast wil men streven naar meer wederzijds begrip en bezien of er gebieden zijn van gezamenlijk belang.

Tijdens deze bijeenkomst is door de aanwezige Voorzitters uit de V4-parlementen met veel lof gesproken over de Benelux, dat gezien wordt als een voorbeeld en waar zij groot respect voor hebben. De Benelux-voorzitter heeft toelichting gegeven op de Benelux-samenwerking sinds 1944.

Op maandagochtend vond eerst een gesprek plaats tussen de Voorzitter van gastland Slowakije en de Benelux delegaties. Gesproken is onder andere over de **financiering van verkiezingen**, waarbij de parlementaire werkwijzen vergeleken zijn en beschreven is op welke wijze de Benelux parlementen met een soms grote hoeveelheid aan verschillende partijen omgaat. Daarnaast is gesproken over de **samenwerking tussen**

nationale parlementen en het Europees Parlement. De Benelux-delegaties lichtten toe op welke wijze hun parlementen werken aan verbeterde samenwerking met leden uit het Europees Parlement, bijvoorbeeld door hen uit te nodigen bij commissievergaderingen of in plenaire debatten. Ook worden Europees Commissarissen regelmatig uitgenodigd voor gesprekken in de Benelux-parlementen. Verder werd de uitnodiging gedaan dat als de Visegrad 4 zelf een parlementaire structuur zullen creëren (die zij op dit moment niet hebben), het mogelijk zou zijn om goede praktijken uit te wisselen.

Na dit gesprek vond een bijeenkomst plaats met de delegaties uit de vier Visegrad parlementen en de delegaties van de Benelux parlementen. De aanslagen in België en Utrecht werden door de Slowaakse Voorzitter Danko gememoreerd en aangegeven werd dat dit laat zien hoe belangrijk het is om beter samen te werken. Er is geen alternatief voor de EU en reguliere dialoog tussen nationale parlementen is belangrijk in de interparlementaire samenwerking, aldus de Voorzitter, die ook benadrukte dat de burgers onze focus moeten zijn. Verslechtering van de veiligheids-situatie buiten de EU maakt samenwerking noodzakelijk. De EU moet een belangrijke rol blijven spelen op het wereldtoneel en tijdens de komende informele top in Sibiu moet de EU-regeringsleiders laten zien dat ze een duidelijk idee hebben over de toekomst.

Alle Benelux delegaties zijn vervolgens ingegaan op het belang van Europese waarden als **rechtsstatelijkheid**, waarbij als voorbeeld het Belgische initiatief voor peer review voor EU-lidstaten op rechtsstatelijkheid genoemd werd. Het belang van pluralisme en van respect voor diversiteit werd ook gememoreerd.

Ook is gesproken over **Europese samenwerking op het gebied van defensie**. De EU zal verzwakt zijn op veiligheidsgebied als het VK vertrekt. Zowel enkele Benelux- als Visegrad-delegaties waren van mening dat Europese defensiesamenwerking prima is maar dat er geen sprake van een Europees leger kan zijn. Rusland werd door enkele Visegrad-delegaties aangeduid als een bedreiging maar tevens een potentiële economische partner. Tevens werd **klimaatverandering** door verschillende (Benelux)-delegaties opgebracht als belangrijke uitdaging voor de toekomst.

Onderwerpen waarop beide delegaties elkaar konden vinden betroffen onder andere het recht van initiatief door nationale parlementen (**groene kaart**). Een delegatie noemde het vreemd dat burgers met 1 miljoen handtekeningen de Europese Commissie kunnen verzoeken initiatief te nemen terwijl nationale parlementen dit niet kunnen. Ook is gesproken over het belang van **subsidiariteit** en **transparantie** en de **rol van nationale parlementen**, zowel aan Benelux zijde als door Visegrad-delegaties. De wens van verlenging van de subsidiariteitstermijn van 8 naar 12 weken werd ook genoemd. Transparantie werd het sleutelwoord voor de 21e eeuw genoemd. Daarnaast was een gezamenlijke vraag hoe de kleinere lidstaten zichzelf kunnen organiseren na de Brexit, om naast Frankrijk en Duitsland ook invloed uit te kunnen oefenen.

De heer **Backer** heeft ingebracht dat interparlementaire samenwerking belangrijk is voor het opbouwen van persoonlijke relaties en het bespreken van vergelijkbare problemen. Op deze manier krijgen we meer achtergrond bij de officiële verklaringen. We hebben allemaal soms problemen met de EU en de afstand tussen het Europees Parlement en Nationale Parlementen is herkenbaar. De Europese Commissie en Europarlementariërs komen tegenwoordig regelmatig langs in Den Haag. Er zijn kwesties die internationaal bescherming nodig hebben zoals

klimaat, arbeid, bedreiging. Het is niet vanzelfsprekend dat de EU dit kan, dat moet ontwikkeld worden. In Nederland hebben we te maken met steden waar 220 verschillende nationaliteiten zijn. Ook zijn er telkens wisselende minderheden. De EU gaat over economische ontwikkeling maar ook over bescherming van het individu. Ook Nederland krijgt kritiek uit de EU, maar dat is goed, dat is de waarde van een gedeeld doel. Democratie blijft werk in uitvoering, ook in de Benelux. Verder heeft de heer Backer gewezen op het feit dat het deelnemen aan de EU geen à la carte is, en dat de migratie en mensenrechtenafspraken evenzeer onderdeel van het pakket zijn als de voordelen van de Europese cohesiefondsen en het Europees landbouwbeleid.

De Visegrad-delegaties brachten ook de **bezuinigingen op landbouw en cohesiebeleid** in het Meerjarig Financieel Kader naar voren, waar zij sterk tegenstander van zijn. Volgens hen zal de kloof tussen de armere landen van de EU en de rijke landen alleen maar toenemen hierdoor dit zou in contrast staan met waar de EU voor staat. Ook brachten enkele Visegrad-delegaties het **migratiebeleid** naar voren. Zij zien het als hun doel om burgers te beschermen waar ze beïnvloed worden door migratie, omdat dat zorgt voor veel spanning in hun maatschappij. De EU-voorstellen inzake migratie werden als een slecht model bestempeld, opgesteld door West-Europa. Op het gebied van **uitbreiding** werd door Visegrad-delegaties gezegd dat **Montenegro** direct opgenomen kan worden in de EU, dit zou een goed signaal zijn aan de andere landen in de **Westelijke Balkan**. En gevraagd werd om steun voor uitbreiding met Westelijke Balkan-landen. Hierop reageerden de Benelux-delegaties dat dit nu niet aan de orde is, burgers in de EU willen nu geen uitbreiding gezien de problemen die de EU nu al heeft. Enkele Visegrad-delegaties benadrukten daarnaast het belang van de **soevereine natiestaten**, waaraan de Europese Commissie ondergeschikt is. Ook werd gezegd dat als sommige lidstaten snellere willen met Europese samenwerking, dit hun recht is om te doen, maar dat we een Europa van meerdere snelheden moeten voorkomen omdat dit tot problemen kan leiden. Enkele Benelux-delegaties benadrukten daarentegen dat zij, ondanks soms verschillen, ook goed samenwerken met EU-instellingen als Europese Commissie en Europees Parlement. Ook heeft de EU het voordeel van schaalgrootte.

De heer **Veldman** heeft ingebracht dat het belangrijk is dat we in dialoog blijven met elkaar. Hij memoreerde zijn eerste activiteit met de commissie Europese Zaken als voorzitter, dit was een bezoek aan Polen dat erg gewaardeerd werd. Brexit is een belangrijke uitdaging voor Nederland, dit gaat momenteel zeer ongeordend, hetgeen slecht is voor burgers. Het is belangrijk om een goede handelsrelatie op te bouwen met het VK. Klimaatverandering is voor Nederland ook een belangrijke uitdaging. De VS en China zorgen voor een instabiele wereld buiten de EU. Daarom moeten we EU-waarden zoals democratie en rechtsstatelijkheid hoog in het vaandel houden. Tenslotte meldde de heer Veldman dat de Nederlandse regering op het gebied van klimaat hogere ambities heeft dan de Parijsdoelstellingen: 49% ipv 40% reductie van CO₂ in 2030. Enkele maanden geleden hebben Nederlandse klimaatrapporteurs tijdens de VN-top in Katowice samen met de Beneluxpartners een sessie georganiseerd voor nationale parlementen waarin gesproken werd over hoe de klimaatdoelen te halen. Op deze manier kan een uitdaging ook tot een positieve ontwikkeling leiden.

De overige aanwezigen bij deze informele V4-Benelux bijeenkomst waren: de heer Bracke, Voorzitter van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers; mevrouw Maes, lid van de Belgische Senaat; de heer Wiseler, ondervoorzitter van het Luxemburgse Huis van Afgevaardigden; de heer

Vondráček, Voorzitter van het Tsjechische Huis van Afgevaardigden; de heer Štěch, ondervoorzitter van de Tsjechische Senaat; de heer Kövér, Voorzitter van de Hongaarse Nationale Assemblee; de heer Kuchciński, Voorzitter van de Poolse Sejm; de heer Karczewski, Marshal (Voorzitter) van de Poolse Senaat; de heer Danko, Voorzitter van de Nationale Raad van Slowakije en gastheer van dit evenement.

De Vicevoorzitter van de Eerste Kamer,
Backer

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer,
Veldman